

בש"פ 3957/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3957/15

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל

העורר:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לנוער נצרת
במ"ת 37900-04-15

תאריך הישיבה:

כ"ז בסיון התשע"ה (14.6.2015)

בשם העורר:

עו"ד ראפי מסאלחה

בשם המשיבה:

עו"ד דפנה שמול

החלטה

מונח בפני ערר על שתי החלטות של בית המשפט המחוזי בנצרת במ"ת 37900-04-15, ובהן הורה בית משפט קמא לעצור את העורר עד תום ההליכים. החלטה אחת (מפי כב' השופט א' קולה) עניינה קיומן של ראיות לכאורה, והאחרת (מפי כב' השופט י' אברהם) עוסקת בדחיית חלופת המעצר, לפיה ישהה העורר במעצר בית בביתו שבכפר באיזור הצפון.

1. נפתח בעובדות המקרה, כפי שהוצגו בכתב האישום. העורר, יליד 1975, הינו אביו של נאשם 1 בתיק, שהינו קטין. נאשם 2 אף הוא קטין, ובן דודו של נאשם 1. הקטינים היו כמעט בני שש עשרה במועד המקרה. הם ביקשו לפגוע בנער אחר, הלומד עימם בבית הספר. הקטינים שיתפו בכך את העורר, שגיבה את המעשה בכך שאמר לבנו - "תשבור לו את הידיים והרגליים". השלושה פנו לבית קפה אשר בקרבתו ישב הנפגע, כשגבו היה מופנה לכיוון הגעתם. בשלב זה אחז נאשם 1 בגרזן, ואילו העורר אחז בגרזן השני. נאשם 1 ניגש אל הנפגע והניף את הגרזן על ראשו. הנפגע אושפז בבית החולים בשל חתך עמוק בקרקפתו, שוחרר, ושב שנית לאחר יום לבית החולים בשל התדרדרות במצבו. העורר מואשם בכך שגיבה ואיבטח את בנו, על פי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין בצירוף סעיף 31 לחוק, ובכך מואשם בסיוע לחבלה בכוונה מחמירה. נאשם 1 מואשם בחבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין. נאשם 2 מואשם בעבירת סיוע, כמו העורר.

לבית המשפט קמא הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים. סנגורו הראשון של העורר הסכים כי קיימת עילת מעצר וראיות לכאורה, אולם לאחר החלפת הסניגור הוצגה עמדה שונה. נטען כי אין עילת מעצר וראיות לכאורה בתיק זה, וכי יש לשחרר את מרשו לחלופת מעצר בכפר בו הוא מתגורר, ובו נמצא בית העסק שלו. בדיון הראשון בפני השופט א' קולה נקבע כי קיים ניצוץ ראיתי המצדיק את המשך מעצר העורר, ולא התקבלה בקשתו לחלופת מעצר במקום מגוריו בשל כך כי מדובר בזירת הפשע עצמה, וממנה נלקחו הגרזנים לתקיפה. בהחלטתו הסופית קבע בית משפט קמא כי קיימת תשתית ראיתית לכאורה, וכן עילת מעצר. אולם, בשל כך שבקלטת הווידאו, אחת מן הראיות במשפט, לא רואים את העורר אחוז בגרזן, קיימת חולשה ראיתית מסויימת. זאת בניגוד לעדות המתלונן. החולשה האמורה מהווה שיקול התומך בשחרור העורר לחלופת מעצר. בהחלטה שניתנה לאחר הגשת התסקיר, על ידי כב' השופט י' אברהם, נדחתה חלופת המעצר שהוצעה - שהותו של העורר בביתו בכפר, מקום ביצוע העבירה. אולם, הודגש כי חלופה הולמת יותר, שתהיה מרוחקת ממקום מגורי הנפגע ומחוץ לכפר מגוריו, יכול שתתקבל על ידי בית המשפט.

דיון והכרעה

2. לאחר שמיעת הצדדים ועיון בכתבי הטענות, נראה כי לא נפלה שגגה בקביעת בית משפט קמא בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בין הראיות לכאורה ישנה עדות נאשם 1, עדות הנפגע, קלטות הווידאו ועוד. עילות המעצר נלמדות הן ממסוכנותו של העורר, והן מהחשש לשיבוש הליכי משפט שעלול להיגרם מקרבתו לאזור המעשה.

בא כוחו של העורר העלה טענה שמושכת את עיני המשפטן. לדבריו, עדותו של נאשם 1, בנו של העורר, אינה קבילה בשל סעיף 4 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, האוסר על העדת ילד לחובת הוריו. מנגד, טענה באת כוח המשיבה כי סעיף 5 לפקודה מאפשר לקבל עדות שכזו בעבירות מסוג "חבלת גוף או אלימות או איום באחד מאלה". הסניגור השיב לכך שאין מדובר בעבירת אלימות, וודאי לא עבירת אלימות מושלמת, אלא בסיוע לעבירה בלבד, שאינו נכנס ללשון החוק. זוהי שאלה משפטית, בעלת השלכות, שאיננה פשוטה. סוגיה זו טרם הוכרעה בפסיקת בית משפט זה, על פי הנטען, ולה צדדים שונים. במסגרת הליך זה אומר זאת. העניין מורכב, וישנם נימוקים התומכים בקבילות עדות הבן נגד אביו. אינני סבור כי נכון יהיה שבית משפט זה יכריע בשאלה המשפטית הנדונה בערר המונח לפני. די לומר כי אכן יש צדדים המצדיקים קבלת עדותו של הבן בעוצמה מספקת, ולכן לא מצאתי מקום להתערב בקביעתו של בית משפט קמא ביחס לסוגיה הנדונה. שונים פני הדברים לו היה מדובר בסוגיה ראיתית שהוכרעה מכבר.

דינה של השאלה האמורה להתברר בהליך העיקרי, שם יטענו הצדדים בכה ובה. לכאורה, ניתן להתחשב בעדות במסגרת הבקשה למעצר על היעדר הסופיות העובדתית והמשפטית שמאפיינת מסגרת זו.

3. זאת ועוד, בית משפט המחוזי היה נכון להכיר בחולשה ראייתית מסויימת שמטה את הכף לכיוון שחרור העורר. חולשה זו לא נבעה מניתוח הסוגיה המשפטית שאוזכרה, אלא כאמור מקלטת שמערערת את עדותו של המתלונן. לכן לא שלל בית משפט קמא חלופת מעצר, בתנאי שזו תהיה מרוחקת ממקום מגורי הנפגע ומחוץ לכפר מגוריו. מנגד, בא כוחו של העורר ציין כי חלופה שכזו אינה בנמצא, וטען כי יש לאפשר לעורר לשהות במסגרת חלופת המעצר במקום מגוריו.

אינני רואה מקום להתערב בקביעת בית משפט קמא בנושא החלופה. בית משפט המחוזי בחן את החלופה לא רק כמסקנה כללית, שתמכה באפשרות של שחרור למעצר בית מלא, אלא גם את התאמת החלופה על פי החומר שמופיע בתסקיר. על פי גישה זו, אין זו השעה להורות על שחרור בתנאי מעצר בית לאותו אזור שבו נעברה העבירה. בעניין זה נלקח בחשבון האינטרס של קורבן העבירה. עוד יובהר כי טענתו המרכזית של הסניגור היא כי יש לאפשר למרשו לשהות בביתו, ולעבוד בחנותו, כדי למנוע פגיעה כלכלית קשה במרשו ובמשפחתו. ואולם, אף שירות המבחן לא תמך בחלופה זו, אלא בשחרור העורר לביתו בלבד. יוזכר בהקשר זה כי החנות של העורר היוותה לכאורה חלק מסיפור המעשה. לכך יש להוסיף כי בית משפט המחוזי כתב כך: "יתכן כי בעתיד, לאחר שינתן צו פיקוח כמבוקש על ידי שירות המבחן ולאחר ששירות המבחן ינסה בעניין זה לסייע למשיב להבין את אותם גורמים ומניעים, יהיה מקום לשקול השבת המשיב לביתו, ככל שהטיפול שינתן על ידי שירות המבחן, יניב תוצאות מתאימות. האמור לעיל, משתלב גם עם הצורך בחלופה הזמן לעניין הסכם הסולחה ושיכוך רגשי האיבה בין הצדדים, ומאליו, שיפור בתחושת הביטחון של המתלונן".

העולה מהאמור כי בית משפט המחוזי שקל את התאמת החלופה ברגישות ראויה נכון למועד זה. על כך אין להתערב. גם אם אקבל את עמדת הסניגור, לפיה תחושת הביטחון של המתלונן אינה בהכרח חזות הכל, התמונה הכוללת של המצב תומכת במסקנת בית משפט המחוזי. יצוין כי לאחר דיון הגיש הסניגור הודעה, לפיה נקבעו שני מועדי הוכחות בחודש אוקטובר, ושניים בחודש נובמבר. לא אביע עמדה בנדון, מעבר לכך שאין בנתון זה כשלעצמו כדי לשנות את מסקנתי. זאת גם לנוכח מסקנת בית משפט המחוזי כפי שיובהר בפסקה הבאה.

4. טרם סיום יצוין שוב דברי בית משפט קמא בסיפא החלטתו: "כאמור, ככל שתמצא חלופה הולמת מרוחקת ממקום מגורי המתלונן ומחוץ לכפר מגוריו, רשאי יהיה המשיב להגיש בקשה לעיון חוזר". הערר נדחה.

ניתנה היום, ו' תמוז תשע"ה (23.06.2015).

ש ו פ ט